

I. Diplomová práce

Studentka: Jitka Chalupová

Obor: ČJ-ZSV

Téma: "Čtenářská gramotnost a její rozvoj ve výuce literatury na ZŠ a G"

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Ondřej Hausenblas

Posudek vedoucího diplomové práce:

Uchazečka se vDP pokusila jednak zpřehlednit existující informace a vymezení čtenářské gramotnosti podle různých výzkumů a měření, jednak vyhodnotit faktory, které ovlivňují čtenářskou gramotnost a poukázat na to, co může výuka literatury ve škole pro čtenářství a gramotnost dělat, i jakými postupy.

Velmi pečlivě prozkoumala různé definice a vymezení pojmu v průzkumech PISA, PIRLS, RLS, včetně charakteristiky testů, které byly ve výzkumech používány. Pro dnešní situaci ve školách, pro práci na ŠVP bude pro adepty užitečné, že se podrobně zabývala lišením úrovní čtenářství v různých typech dovedností. Je dobře, že se pokusila porovnat mezinárodní průzkumy s českými testy Kalibro, které nemají výzkumový, ale aplikační charakter.

V kapitole Faktory ovlivňující čtenářskou gramotnost uvádí uchazečka řadu námětů pro práci učitele literatury. Opírala se nejen o mezinárodní prameny, ale o domácí práce Chaloupky, Lederbuchové, Holého, Bílka aj. i o tuzemská vyhodnocení mezinárodních výzkumů.

Pro praxi bude uchazečce dobře sloužit i rozhled po různých pedagogicko-psychologických přístupech k čtení a výuce literatury, o typech recepce a interpretace textu.

Uchazečka také analyzovala situaci při zavádění RVP a je velmi cenné, že ke kompetencím požadovaným v RVP uvádí, které domácí nebo zahraniční prameny, výzkumy nebo testy podávají informace.

Poměrně dost prostoru věnovala uchazečka diskusím o výuce literatury v časopise Český jazyk a literatura - to je užitečné proto, že autoři bývají zkušení učitelé, praktici, ale bylo by dobře, kdyby v obhajobě uchazečka blíže vysvětlila, jak posuzovala, nakolik jsou jejich tvrzení a zkušenosti individuálním názorem, a nakolik je možné s nimi operovat stejně jako s výsledky a postupy měření platnými pro celou populaci.

Za velmi cenné považují Modelové lekce, které uchazečka setavila, aby aplikovala poznatky načerpané z pramenů. Domnívám se, že uchazečka si při sestavování plánů lekcí musejí jasně uvědomit rozmanité požadavky, které to na pochopení principů literární výuky klade a různá úskalí, která učitel v plánování hodiny musí překonávat - o těch by měla blíže pohovořit obhajobě.

Autorka se pokusila zjistit aktuální situaci v českém terénu vlastní malou sondou - dotazníkem pro učitele. Bylo by užitečné, kdyby v obhajobě vyložila, které poznatky přinesla sonda pro ni samotnou, pro její učitelské přístupy.

Domnívám se, že by bylo užitečné, kdyby v obhajobě uchazečka uvedla, jaké si představuje v praxi obtíže i podpory při používání postupů, které zařadila do modelových lekcí.

Hodnotím práci jako výbornou.

V Praze 30.8.2006

PhDr. Ondřej Hausenblas